

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΠΕΡΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 1801 : Γενικές διατάξεις περί υποβολής παραπόνων.

1. Κάθε στρατιωτικός του Π.Ν. έχει το δικαίωμα να υποβάλει παράπονο σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του Κεφαλαίου, αν θεωρήσει ότι αδικήθηκε από διαταγή που του δόθηκε ή από ποινή που του επιβλήθηκε ή από ενέργεια των προϊσταμένων του. Ο ίδιος όμως οφείλει πρώτα να υπακούσει και εν συνεχεία να παραπονεθεί.
2. Αναστολή εκτέλεσως διαταγής χάριν εξετάσεως παραπόνων δεν επιτρέπεται. Μόνο μετά την εκτέλεση της διαταγής ή την έναρξη εκτίσεως ποινής είναι δυνατόν να γίνει δεκτό παράπονο.
3. Υποβολή μόνον ατομικών παραπόνων επιτρέπεται, δηλαδή διά αδικία που θεωρείται ότι έγινε εις βάρος του παραπονουμένου και όχι άλλου ή άλλων. Επίσης απαγορεύεται η υποβολή παραπόνων από ομάδα τιμωρουμένων, τιμωρουμένου αυστηρότερα του μεταξύ αυτών ανωτέρου ή αρχαιότερου. Η πράξη αυτή στοιχειοθετεί άλλωστε, το ποινικό αδίκημα της ομαδικής απειθείας, τιμωρούμενο από τον Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα.
4. Η υποβολή των παραπόνων γίνεται από μεν τους Αξιωματικούς, Ανθυπασπιστές και μονίμους και εθελοντές Υπαξιωματικούς εγγράφως, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αλληλογραφίας και επί απλού χάρτου, από δε τους στρατευμένους θητείας Υπαξιωματικούς και Ναύτες προφορικώς κατ' ακρόασή τους σύμφωνα με τους κανόνες της πειθαρχίας.
5. Τα παράπονα υποβάλλονται εντός 15ημέρου από την ημέρα κατά την οποία ο παραπονούμενος έλαβε γνώση της διαταγής ή της ενεργείας με την οποία θεωρεί ότι αδικείται, εκτός εάν άλλως καθορίζεται από άλλες διατάξεις. Πέραν αυτής της προθεσμίας τα παράπονα δεν γίνονται δεκτά. Η ίδια προθεσμία ισχύει και διά την περίπτωση κατά την οποία, παραπονούμενος δεν έμεινε ικανοποιημένος από την απάντηση που του δόθηκε και επιθυμεί να υποβάλει εκ νέου τα παραπονά του.
6. Στρατιωτικός ευρισκόμενος σε κατάσταση μέθης και επιχειρών να παραπονεθεί δεν γίνεται δεκτός δι' ακρόαση και ουδέν παράπονο υποβαλλόμενο ενώ ευρίσκεται σε αυτήν την κατάσταση γίνεται δεκτό.
7. Κάθε ανώτερος οφείλει να εξετάζει το παράπονο κάθε κατωτέρου του, το οποίο του υποβάλλεται ιεραρχικά, να εξετάζει προφορικά την βασιμότητα αυτού και να επιφέρει ταχέως την ικανοποίηση του παροπονουμένου όταν το παράπονο κρίνεται βάσιμο.

Άρθρο : 1802. Υποβολή και εξέταση παραπόνων.

1. Στην γραπτή ή προφορική διατύπωση των παραπόνων του, ο παραπονούμενος οφείλει να εκφράζεται με σεβασμό και να αναφέρει με ακρίβεια και συντομία εκείνα μόνο τα περιστατικά που αφορούν το συγκεκριμένο παράπονο του, αποφεύγων χαρακτηρισμούς και κρίσεις διά τους ανωτέρους του.

2. Εάν ο παραπονούμενος επιδεικνύει έλλειψη σεβασμού στη διατύπωση παραπόνου του, το παράπονο γίνεται δεκτό και εξετάζεται, μετά την εξέταση όμως και την απάντηση επί του παραπόνου ο παραπονούμενος δύναται κατά την κρίση του προϊσταμένου να τιμωρηθεί διά την έλλειψη σεβασμού ή δι' άλλες παραβάσεις στις οποίες τυχόν υπέπεσε με την αναφορά παραπόνου.

3. Ο προϊστάμενος της μονάδος στον οποίο υποβάλλεται το παράπονο υφισταμένου του, αφού το εξετάσει προφορικά σε ακρόαση και διαπιστώσει ότι είναι βάσιμο, οφείλει να επιφέρει ταχέως την ικανοποίηση του παραπονουμένου. Εάν, μετά την ανωτέρω εξέταση, το παράπονο αποδεικνύεται αβάσιμο, ο κρίνων τούτο προϊστάμενος οφείλει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια διά να πείσει τον παραπονούμενο διά το αβάσιμο του παραπόνου του. Αν ο τελευταίος δεν πεισθεί, αλλά επιμένει στο παραπόνό του, ο προϊστάμενος της μονάδος προωθεί το παράπονο με τις παρατηρήσεις του στον προϊστάμενο Διοικητή του διά να εξετασθεί το θέμα σε δεύτερο βαθμό.

4. Ο Διοικητής ο οποίος εξετάζει τα παράπονα σε δεύτερο βαθμό, εάν διαπιστώσει ότι είναι βάσιμα τα ικανοποιεί. Εάν τα κρίνει αβάσιμα ενεργεί σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο 3, και εάν ο παραπονούμενος και πάλι δεν πεισθεί τότε τα προωθεί με τις παρατηρήσεις του στον αμέσως προϊστάμενό του διά να εξετασθεί το θέμα σε τρίτο βαθμό.

5. Η απόφαση του Διοικητού ο οποίος εξετάζει παράπονα σε τρίτο βαθμό είναι τελεσίδικη, και εάν ο παραπονούμενος εξακολουθεί να επιμένει στο παραπόνό του, τότε τιμωρείται από αυτόν που έχει το δικαίωμα κρίσεως του παραπόνου σε τρίτο βαθμό.

6. Η απάντηση σε έγγραφη αναφορά παραπόνων δίνεται εγγράφως στους Αξιωματικούς, Ανθυπασπιστές και μονίμους και εθελοντές Υπαξιωματικούς, ενώ στους στρατευμένους θητείας Υπαξιωματικούς και Ναύτες η απάντηση δίδεται προφορικώς και καταχωρείται στο Βιβλίο Αναφοράς.

7. Η εξέταση και η περαιτέρω προώθηση των παραπόνων γίνεται με προτεραιότητα, ώστε ο παραπονούμενος να ενημερώνεται διά τις αποφάσεις σχετικά με τα παράπονά του εντός 10ημέρου από την ημέρα υποβολής τους αν πρόκειται διά τον πρώτο βαθμό κρίσεως, σε 20 ημέρες διά τον δεύτερο και σε 30 ημέρες διά τον τρίτο.

8. Η απόκρυψη από ανώτερο, οποιουδήποτε παραπόνου που υποβάλλεται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις ή η αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην διαβίβασή του, αποτελεί υπηρεσιακή παράβαση. Επίσης απαγορεύεται σε κάθε ανώτερο να μη δεχθεί παράπνοο υφισταμένου του, που έχει σχέση με το πρόσωπό του.

9. Εάν ο προϊστάμενος, στον οποίο υποβάλλεται το παράπνοο δεν έχει αρμοδιότητα να το κρίνει, το προωθεί με τις παρατηρήσεις του ιεραρχικά στο κλιμάκιο το οποίο είναι αρμόδιο να το εξετάσει. Ο προϊστάμενος του κλιμακίου αυτού εκφέρει κρίση σε πρώτο βαθμό, ο Διοικητής του σε δεύτερο κ.ο.κ. Εάν το παράπνοο αφορά ποινή, διαταγή, ενέργεια ή μέτρο που επέβαλε ο Α/ΓΕΝ, η σχετική αναφορά παραπόνων υποβάλλεται ιεραρχικά στο ΓΕΝ. Στην περίπτωση αυτή ο Α/ΓΕΝ κρίνει σε πρώτο βαθμό, ο ΥΕΘΑ ή ο εξουσιοδοτημένος ΥΑΝΕΘΑ ή ΥΦΕΘΑ σε δεύτερο, η δε απόφαση του τελευταίου είναι τελεσίδικη.

10. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού καλύπτουν την αντιμετώπιση παραπόνων που αφορούν επιβολή ποινών, διαταγή που δίδεται στον παραπονούμενο και ενέργειες των προϊσταμένων του. Η υποβολή παραπόνων (προσφυγή) που προβλέπεται από γενικές ή ειδικές διατάξεις Νόμου ή Διαταγμάτων, γίνεται σύμφωνα με την διαδικασία που καθορίζεται σε αυτά.

11. Στην περίπτωση δυσκολίας στην εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών διά παράπνονα τα οποία υποβλήθηκαν, δύναται να γίνει γραπτή εξέταση αντί της προφορικής. Γραπτή εξέταση γίνεται επίσης όταν από τα παράπνονα προκύπτουν ποινικά αδικήματα ή βαριές πειθαρχικές παραβάσεις που τιμωρούνται με καταστατικές πειθαρχικές ποινές.

12. Η υποβολή των παραπόνων ακολουθεί την ιεραρχική οδό. Εάν, λόγω μεταθέσεως, ο παραπονούμενος έχει παύσει να υπάγεται στον προϊστάμενο της μονάδος στην οποία υποβλήθηκε το παράπνοο, αυτό προωθείται ιεραρχικά στον προϊστάμενο που προϊστάται άμεσα ή έμμεσα τόσο του παραπονουμένου όσο και εκείνου κατά του οποίου στρέφεται το παράπνοο. Ο Διοικητής του κλιμακίου αυτού, αφού ζητήσει και λάβει τις απόψεις του τελευταίου, αποφασίζει σχετικά.

13. Έγγραφο αναφορά παραπόνων η οποία χαρακτηρίζεται ως "μηνυτήρια αναφορά" δεν γίνεται δεκτή ως τοιαύτη.

14. Στην περίπτωση παραπόνων που αφορούν ποινές φυλακίσεως, η απόφαση της Διοικήσεως κατά την ανωτέρω διαδικασία πρέπει να λαμβάνεται και να εφαρμόζεται στον συντομότερο δυνατό χρόνο.

Άρθρο 1803: Υπέρβαση ιεραρχίας.

1. Η υπέρβαση της ιεραρχίας κατά την υποβολή παραπόνων αποτελεί πειθαρχική παράβαση και τιμωρείται από τον προϊστάμενο της μονάδος στον οποίο ο παραπονούμενος όφειλε να υποβάλει το παράπονό του. Ο καθ' υπέρβαση της ιεραρχίας λαμβάνων παράπονο, απορρίπτει τούτο και διατάσσει την ιεραρχική του υποβολή.

2. Υπέρβαση της ιεραρχίας επιτρέπεται στον παραπονούμενο μόνο στην περίπτωση κατά την οποία ουδεμία έχει λάβει απάντηση στο παράπονό του μετά τις προθεσμίες που καθορίζονται στην παράγραφο 7 του προηγούμενου άρθρου ΔΝ 1802. Στην περίπτωση αυτή, ο παραπονούμενος δύναται να αναφερθεί απ' ευθείας στην αμέσως προϊσταμένη αρχή εκείνης που δεν έδωσε απάντηση, έχει δε την υποχρέωση να κοινοποιήσει την ενέργειά του στην οφείλουσα την απάντηση αρχή. Η παράλειψη αυτής της κοινοποίησης αποτελεί πειθαρχική παράβαση.

3. Κατά την διάρκεια διοικητικών επιθεωρήσεων, ο επιθεωρών δύναται να εξετάσει απ' ευθείας οποιοδήποτε παράπονο ή αίτημα Αξιωματικού, Υπαξιωματικού ή Ναύτου που υποβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις και παρέμεινε ανικανοποίητο.

Άρθρο 1804: Υποβολή και χειρισμός ατομικών αναφορών.

1. Στο άρθρο αυτό καθορίζεται ο τρόπος υποβολής και χειρισμού των ατομικών αναφορών του στρατιωτικού προσωπικού, οι οποίες περιλαμβάνουν άλλα θέματα υπηρεσιακής και προσωπικής φύσεως και δεν αποτελούν αναφορές παραπόνων, διά τις οποίες τελευταίες ισχύουν τα καθοριζόμενα ανωτέρω άρθρα ΔΝ 1801 έως ΔΝ 1803.

2. Η έγγραφη ατομική αναφορά διακρίνεται σε υπηρεσιακή, εάν αναφέρεται σε υπηρεσιακό θέμα και σε μη υπηρεσιακή, εάν αφορά προσωπικά και ιδιωτικά ζητήματα εκείνου που την υποβάλλει.

3. Η έγγραφη ατομική αναφορά στρατιωτικού του Π.Ν., υποβάλλεται στον αμέσως προϊστάμενο αυτού και είναι πάντοτε ατομική, απαγορευόμενης της υποβολής ομαδικής έγγραφης αναφοράς. Πρέπει να είναι σύντομη, ακριβής σαφής, και διατυπωμένη με τον οφειλόμενο προς τον ανώτερο σεβασμό. Δεν φέρει προσαγόρευση αλλά αρχίζει με την λέξη "Αναφέρεται". Οι λοιπές λεπτομέρειες συντάξεως των ατομικών αναφορών και σημάνσεως των μη υπηρεσιακών εξ αυτών με χαρτόσημα και ένσημο καθορίζονται στον Κανονισμό Αλληλογραφίας του Π.Ν.

4. Οι Αξιωματικοί, Ανθυπασπιστές, μόνιμοι και εθελοντές Υπαξιωματικοί υποβάλλουν ιεραρχικά έγγραφη ατομική αναφορά διά ζητήματα που αφορούν την υπηρεσία ή τους ίδιους προσωπικά είτε όταν διατάσσονται είτε όταν προβλέπεται τέτοια ενέργεια από ισχύουσες διαταγές.

5. Οι στρατευμένοι θητείας Υπαξιωματικοί και Ναύτες σε κάθε

περίπτωση, είτε πρόκειται δι' υπόθεση που έχει σχέση με την Υπηρεσία είτε δι' υπόθεση που αφορά αυτούς τους ίδιους, αναφέρονται προφορικώς. Αν διά την αναφορά χρειάζεται απόφαση ή ενέργεια άλλης Ναυτικής Αρχής, αυτή που δέχεται την προφορική αναφορά του στρατευμένου θητείας προβαίνει σε περαιτέρω ενέργειες με έγγραφη αναφορά.

6. Ο προϊστάμενος, μετά την εξέταση ατομικής αναφοράς, ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο ΔΝ 1504 των Διατάξεων Π.Ν. και οφείλει να απαντήσει το συντομότερο στον αναφερόμενο και πάντως όχι αργότερα από την παρέλευση 10 ημερών. Εάν ατομική αναφορά μείνει αναπάντητη πέραν του ως άνω χρόνου, ο αναφερόμενος έχει δικαίωμα επανυποβολής της, και σε τυχόν μη απάντηση εντός της αυτής ως άνω προθεσμίας από της λήψεως της νέας αναφοράς του, έχει δικαίωμα παρακάμψεως της ιεραρχίας και υποβολής της αναφοράς στον προϊστάμενο του αμέσως ανωτέρου κλιμακίου Διοικήσεως, με κοινοποίηση της ίδιας στον αμέσως προϊστάμενό του. Στην εξαιρετική αυτή περίπτωση, ο προϊστάμενος του ανωτέρου κλιμακίου Διοικήσεως διατάσσει την ιεραρχική εξέταση της ατομικής αναφοράς και μετά την λήψη των εξηγήσεων του οικείου υφισταμένου του Διοικητού ή Κυβερνήτου, ενεργεί κατά την κρίση του και γνωστοποιεί όπως απαιτείται στον αναφέροντα.

7. Ουδεμία παράκαμψη της ιεραρχίας επιτρέπεται κατά την τυχόν αποφασιζόμενη από ενδιαφερόμενο επανυποβολή απαντηθείσης ατομικής του αναφοράς προς εξέταση από ανώτερα κλιμάκια Διοικήσεως.

8. Στις ατομικές αναφορές εμπίπτουν και οι αιτήσεις αποστρατείας ή παραιτήσεως, οι οποίες υποβάλλονται από όσους έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους. Αυτές συντάσσονται λακωνικά και εκφράζουν απλώς και μόνο τη βούληση του αιτούντος να επανέλθει στην ιδιωτική ζωή, χωρίς να παρατίθενται οι λόγοι που οδήγησαν στην λήψη αυτής της αποφάσεως, ούτε να γίνεται μνεία σε τυχόν υπάρχουσα αλληλογραφία. Εφόσον υπάρχουν τέτοιοι λόγοι, προβάλλονται με υποβολή ιδιαίτερας αναφοράς προ της υποβολής αιτήσεως παραιτήσεως ή αποστρατείας, ώστε η διερεύνηση και η εξέτασή τους να γίνεται με χρονική άνεση και όχι υπό την πίεση προθεσμιών που ισχύουν διά την αποδοχή ή μη της παραιτήσεως ή αποστρατείας.